

Год. I.

Март и Април

Книжка III и VI.

—≡ МАРГАРИТКИ ≡—

Литературно списание. Издава комитет:

Мак Розин, Ж. Г. Данев, Жан де Русс и Синелюец.

Гл. редактор: Г. Русев

Подредактор: Ц. Г. Цапалски

ПЛЕВЕН

Печатница „ЕДИНСТВО“ на А. Цанев & К. Петров.

1922 год.

BT
B

BT
B

MAFLAFNKN

THESE ARE THE RESULTS OF THE
RESEARCHES OF THE AUTHOR

THESE ARE THE RESULTS OF THE
RESEARCHES OF THE AUTHOR

BT
B

BT
B

BT
B

THESE ARE THE RESULTS OF THE
RESEARCHES OF THE AUTHOR

Стара песен на нов глас.

(Истерическа драскулия)

Думата ми е за списанията на всички опитни, новоначинаючи и манияци те никнат като листа през пролетта за да окапят през есента, а некой от тях отбрулени от бурята свършват скромният си земен дял без да дочакат своята есен . . .

Сжс други думи умират, за да се родят.

— Хаос и безпжтища в полето на литературата! крещят драскачите.

— Системност, пжлна системност и последователност, се прозявам аз сжс вирнати на кревата крака.

— Луд! Луд! Ти си луд: Маняк! Изчадие некакво! Ей богу, луд си!

— Хи, хи, хи. Чакайте! Чакайте милички! Аз ще ви држпна за ушите, така хубаво ще ви држпна, щото вие всички ще станете, Бога ми, ще станете всички . . . луди ха, ха, ха.

Само не викайте! не кряскайте толкова! Имайте тжрпение. Аз ще си потопя краката вжв студена вода и ще ви кажа — ще ви кажа всичко онова, което чух от живота.

Един ден сжщия този живот (ама имайте тжрпение де, аз не сжм философ и нема да ви отекча) та казвам, един ден сжщия този живот ми прошепна следната истина: „Нема нещо, което е случайно и безсистемно да се явява“ — Това е стара истина позната и вам — нали гжлжбчета?

От тук следва, че целият онзи хаос и безпжтища било в литературата и мойта или вашите глави, не е нещо случайно. А като подведем всичко това под безспорния знаменател — Битието диктува и направлява мисжлта — (не ржмжете!) ще дойдем до там, че трябва да оправдаем сжс днешното битие хаоса и безредието.

И за да премахнем този хаос и безпжтища не трябва да крещим — а да ги признаем като факт. И второ, против този факт ще реализираме не сжс системност

излупена от главите и наблжскана в списанията, а да реализираме против основните причини — каузофина-
лиса — на хаоса и безпжтищата и да се борим за
систематизирането по-напред на причините, за да дойде
неминуемо по силата на живота и логиката систем-
ността в следствията. Ясен сжм — нали?

Изхождайки от това, „Маргаритки“ си поставя за
цел не да систематезира всичко онова в областа на ли-
тературата художеството и пр. и да презре и отригне
безпжтищата, а да стане точка в която да се кржсто-
сват тия безредия, и по тоя начин да купири всичката
оная „системност“ сжздадена от сжвременното „сис-
темно“ според мнозина от вас общество. Само по тоя
начин ще оправдаем думите: „Литературата е най-
верно отражение на живота в дадено време и об-
щество“.

Хайде довиждане! Друг пжт може би повечко.

Такжв оригинал сжм аз.

Мак-Розин.

Мак-Розин.

Палави стихчета.

На палавата Елза.

1 * * *

Мечти печалят ли сжрдце ми

Душата в тиха бол ридай,

За дните цветни неживени,

За дни родени в китен май;

О, те не ще се вжрнат вече! —

Дни на миналата младост —

Отлитнаха и с тях далече

Литна свиден блен и радост . . .

... В чертог на вечните печали
Погребах младост — читен май,
И шом мечта сжрдце погали
Душата в тиха бол ридай.

2

НАЛИ?

Зад облаци се крие феб,
Джда вжн тихо румоли;
Унесен вжв мечти по теб,
Аз чакам те, — ще дойдеш ли?

Зад облаци се крие феб
И тихо вжн вали вали
Аз вслушвам се и чакам те
Ще дойдеш ти — нали? Нали?

с. Бржшляница 922 г.

Синополец.

Малжк диалог.

Из „мжченица“.

По случай една година посвещ. на Райна.

Роштлад В минути тежки на меланхолия, сждбата не погали живота ми, награди ме тя да бжда скитник, да се лугам в тжмата на ужасийте, що понася живота в времена тежки на блудни сжщества. Всичко за мен на окол замре и звездата огасна, що дирижираше напреджкжт ми. О, страдания, мжчете ме, мжчете . . .

Ихтер Що говориш братле, нима не виждаш как вселената се усмихва на това, нима не виждаш, че звездата на щастието е назад, тя ще блесне на твоите ранни години и ти смело ще я прегжрнеш и ще пожалиш живота си за нея?

Роштлад Не думай, не думай такива сладки думи, които ми навеват сенката на смърта . . .

Ихтер Колко ще бждеш ти щастлив тогава и за щастieto ще откъснеш твоят приятел от десницата си, ти ще се наслаждаваш; а твоят Ихтер тогаз, разочарован, ще се върне в домът на мъченията и ще мисли приключенията на своите страдания . . .

Роштлад За нищо на света не бих желал това. О, да откъсна приятеля си от десницата, по добре смърт, по добре неговите очи да гледат как кръвта ми се лей по земята, отколкото да се раздела навеки с него . . .

Ихтер Да! Днес така говориш, но утре, кога звездата блесне, ти всичко ще забравиш дори и Бога! . . .

Роштлад О, по-добре да би ми казал Ихтере смърт за мен, а не тез думи, които пронизват сърдцето ми, сърдцето. (Пада върху стола).

Ихтер Роштладе, Роштладе . . . Ах, Боже мой, той всекаш е умрел . . . Роштладе, Роштладе . . .

Роштлад Ох! . . . Ох . . .

Ихтер Какво ти стана мой приятел, нима ти искаш да се преселиш в ада? . . .

Роштлад (говори тежко) Чуй, Ихтере запомни думите ми, аз предчувствувам, че дните ми сж преброени, дай си десницата да я стисна и вземи това писмо, (вади го), ако некогаш се видиш с ангелът ми, дай ѝ го и

кажи, че умрех. Това сж мойте последни думи, които ти казвам и прощавай . . . прощавай . . . прощавай . . .

Ихтер

Боже мой, той умира, Боже мой . . . Рош-тладе, Роштладе . . . (кржсти се) Спи мой приятел ти пожертва живота си аз не ще те забравя, ще изпжлна джлгжт що ми каза, спи, спи . . . (целува го).

Жорж.

Кажи не бе ли ти?

(стихотворение в проза).

Не бе ли ти?

Кажи не бе ли ти? — която пжрва в огнен плам ме потопа и навеки наруши покоя на страдалческата ми душа. Не бе ли ти оназ която навеки разкжса сжрдцето — което толкова много страда по теб?

Кажи не бе ли?

Над мен се твоят адски дух понесе — твоят поглед ме плени и тжй на веки ти прокле ме да тжрся тебе ден и нощ.

Своите целувки — ласки дар ги ти поднасяше на мен, но сал за кжсо бе.

След туй ти гордата царица напусна тоя пжт — по друг ти тржгна — само ази клет останах до живот да кретам! . . . да дирия те!

Кажи не бе ли ти?

6 март 922 год. гр. Плевен.

Търсейки щастие.

(съвременен разказ)

В един французки градец, не далеч от Марсилия, живееше едно щастливо семейство от средна ржка. Това щастливо семейство се състоеше само от четири члена: баща, майка и две деца, момче и момиче. Бащата и майката, хора още млади, се трудеха да спестят нещо, за да изпратят вече шестнадесет годишния си син да следва. Синът им Виктор беше образец на един истински младеж. Той беше красив блондин, с високо чело и хубава черна коса а и на това отгоре бе и даровит момък с изобретателен ум. Още от малък обичаше да чете книги и за това четеше каквито му попаднат на ржка. Като порастна той беше прочел вече грамадни тонове сензационни романи даже беше чел и такива книги каквито подобава на възрастни хора. От всичко прочетено в главата му се бе образувало цел хаос. За щастие обаче лошите страни в книгите не му беха действували. От тях той разбра що е и какъв е човешкият живот. Разбра че рано или късно ще трябва да се мре, за това догде живее на земята трябва да изпита всичките горчивини и сладости на живота; че трябва живота му да е бурен, пълнен с изненади, а не застоял чиновнически живот. Ето защо неговата единствена мечта бе; да тръгне да странствува по ширския свет и да си изкарва прехраната с труд.

Сестра му Журнита беше олицетворение на добротата и красотата. Казват че по-малкият каквото види от по-големият и той върши същото. Така и тя, като гледаше баща си да чете непрекъснато неколко часа, се заинтересува и почна да чете книги за да види да ли наистина в тях има такова увличане, каквото брат ѝ проявяваше. Чудната вълшебност в книгите и и нея омая и тя почна редовно да прочита книги но каквито и подобава.

Така течеше тихо щастието им, до като един ден се убедиха че щастието не може да бжде никога пълно. Една сутрин при първите зари на изгреващото слънце намериха майка си умрела. Тя бе починала от удар в сърцето, следствие на един ужасен сън.

След смъртта ѝ целата къща опустя. Отвънка не се забележаваше никакъв знак от живот, а ако влезеш вътре, ти ще се потресеш от гледката, която ще видиш. Бащата в един кът на стаята плаче като дете, дъщерята си скубе косата, а само Виктор е като че ли равнодушен. Обаче пак неговото изражение на лицето не по малко ще те ужаси.

Тъй течеха ден след ден. И всеки нов ден свиваше се повече и повече раната до като най-последно заздравя. Година и половина след смъртта ѝ, хората склониха толкоз опечаления баща да се ожени втори път. Виктор не можеше да забрави още майка си. Тя изпъкваше още ясно в паметта му, за това той се ужаси от черната постъпка на баща си.

След дълго размишление той дойде до заключение че сега е най-згодния момент да изпълни своите мечти.

И ето една заран той остави едно прощално писмо, с което казваше че не може да казва на една чужда жена майка и че ги напуска, моли да го простят, и тръгна за Америка.

Оксанският параход „Офелия“ бе готов да вдигне котва от Марсилското пристанище, когато един закъснел пътник, цел запъхтян, се качи на току що вдигащата се параходна стълба. Този изморен закъснел пътник беше Виктор. Той беше тръгнал от бащината си къща рано сутринта и след пет часов бърз ход бе пристигнал в Марсилия. През целия път той беше вървял като по тръне, тъй като го беше страх да не го застигне баща му и да му развали смелите планове. Но и сега на парахода не беше спокоен. Той сега се разкайваше защо е оставил писмото, а не го е дал по пощата. С замаен дъх той гледаше хората по

пристанището от които всеки миг можеше да се покаже баща му и да го свали от не отпътувания параход. Цели пет минути прекара той в такова трескаво напругане. Най-сетне нещо го накара да трепне. Парахода свиреше. Чу се тежко скрибуцане и парахода бавно потегли на път. Сега вече му олекна и той изнемощял се тръшна на един закован стол. За пръв път сега той се зае да обмисля подробно плана за бъдещето си прекарване. Но и след едночасово мислене той не можа да намисли никаква работа да се заложи в грамадния град. На щастието си като всеки момък, той дълбоко се уповаваше, за това не се загрижи много. Виктор отхвърли всички мисли от главата си и се обжрна на глед. Брегът се беше вече изгубил. Хладен морски ветър духаше. Слънцето изпращаше последните си зари по ношната морска повърхност.

(Следва).

Мак-Розин,

Летна вечер.

на Елис.

Гаснее стихнал ден на морно лето
Унило нощ жадувана се стели
Под звездното небе далеч се шириней полето.
Де вихри славея самотни стрели

Далеч замре кавал и пак подхване
Самотни звуци глхнат в далнината
Мечтае ширното поле сред гробното мжлчане.
Един сал образ скита във душата.

Ловеч — 1921 г.

Тристишия.

(На К. Димитрова).

1

* * *

Не редко сѣм по теб мечтал
Вжв час на скржб велика,
Склонил натежнала глава.

*Не чуеш ли повика
На моята душа
Обвита с'вечната печал?*

Жена, ела и преласкай
Изгубеният невга блен
На ранната ни младост.

И знай захожда моя ден
Отминжл тжжна радост
Ела, ела и преласкай

2

* * *

Прегжнат на живота под печалите,
Аз кретам грохнал и нерад
Из своя муден пжт.

Без жал аз плюх на хората в'скрижалите
И скитам вечно тжжно млад
Без вяра, свиден кжт.

Край морският брег.

На Рошел,

[Живота е мрак — мрачността е гибел . . .].

След джлжг поход, изтушен, капнал от умора и при паданието на вечерния кървав здрач стигнах . . . и пред моите очи блесва една картина от живо дихание.

Вжлните се гонят една с друга, а месецът се мъчи да згрей това грамадно същество — морето. Седнах край брега, макар много изморен, обхрнах погледа си към това природно създание и в момент тръпки ме побиха, придружени с тежки въздишки! . . .

О, ласкай и въздишай душа, тупти сърце и бледней лице, че скитник осъден сам от съдбата на изгнание и тя ме доведе край това житейско море, що кръвта ми ще го учервеней!

Ах! . . . Ронете се сълзи елмазни, що за любов безумно се проливате! . . .

На кому да искажа тежките си страдания, гато ангелът мой е далеч от мен? . . .

Но рой спомени от мили дни, мъчно се забравят и младини в бащин кът, нават се не връщат . . .

Страда ми душата, че презрен и изневерен — съдбата ме тласна навеки в самотията. Но ето, че ноща спусна своя тъмен плащ и аз нещастният се згромолясах на брега край морето и припомвайки живяни некогаж блаженни дни заспах

През целият си сън, сънувам, че нейде далеч в мрачината се понася вечерен звон от камбача и колкото по-силно бие — толкова по-тежко ранява моето сърце, колкото е монотонен звона, толкова по-близо се приближава смъртта до мен!

И след туй нищо — събудих се. Отворих очи..

Слнцето веч наполовина се бе показало над морския хоризонт!

Утро! . . .

Всичко мило посреща светлия ден, сал моята душа в джн сжрце ридай; макар и отпочинал, сжрцето ми не престава да се вжлнува.

Сребристите морски вжлни се гуркат и се гонят една с друга и кат си припомня . . . тжй: когато тжнех в щастие — играехме и се гонихме с моя ангел, а сега, като разбита скала, нема кому да кажа онова що мечтая и желая, нема с кого да разделя страданията си.

И пак край брега на това природно-чудотворно сжздание, унесен в джлги мечти, сетих се изведнаж за страдания, що в младини преживях и рой горещи сжлзи се тжркулиха по лицето ми. Аз плачех

И припомних си сжнжт що нея нощ сжнувах и името на нея. Но уви! . . . Старостта похлопа на моите заспали дни.

О, сжлзи ронете се за младени

Митко.

* * *

На В. Ю.

Замисля ли се малко
Унасам се при тебе упоен
Се тжй ти бленжт леко,
Се носиш над просторите сразен.

Аз щастлива виждам те,
В'засменият ти поглед жар гори,
В'душата с'трепел ще,
Любовен плам да загори,

Усмивки — твои нежни,
Сърдцето болно кжсат ми без жал
По теб душа ми чезни,
Любов прободe ме с'кинжал.

Жорж.

Терзания.

(из трепети в ноща).

Тихо изплава ли луната,
На модри висини небесни,
С'трепетен подем в'душата,
Тжжни се разливат песни.

И тихо иде скржб незвана
Сърдцето болно да накаже,
Кому тя таз зловеща рана
Своите болки ще разкаже?

Кому ще горко се оплаче
Да ли на теб любов незвана?
Замре в'тебе жаржт — гаче,
Ти ме веч забрави Зана.

Р. Лукова.

Идеал.

посвещавам на Ане.

Кжм теб звезда една
Стремя се аз омаяна,
В теб дия светлина,
От теб сжм аз обаяна.

И в смел, бурлив стремеж
Препятствия сжбарям,
В отчаян, див кипеж
Пжт нов си аз отварям.

Ти мишците крепиш
И вдъхваш сили нови,
Ти в мъжките тешиш,
И трошиш в миг окови! . . .

Към теб се аз стремя —
Ти мамиш ме потайно,
За теб гърди ломя —
Светило вечно, сяйно!

П. Н. Трънски.

Отдавна веч огасна.

Отдавна веч огасна,
Последний слънчев зрак,
И тихо луната блясна,
В' ноща — сред гъстият мрак.

Далеч низ равнината,
Певец там некой звучно пее,
И тихо шушни си гората.
Зефират хладен вее.

Звездите излеко трепват,
Низ пространствата безкрайни,
И згушени се сепват,
От тез хармонии омайни.

Отдавна веч огасна,
Последний слънчев зрак,
Мечта желана блясна,
Пропжди нощний мрак.

Жорж.

По свиден блен.

(Из цикала „Тжжни часове“).

на Евгида по случай 2 март.

Отмина ти — далеч огасна,
Звезда една на горкия ми пжт,
Дал ще ти с целувка страдна,
Изцелиш ранената ми гржд?

* * *

Ще ли ти злорадо се усмихнеш?
Кат ще чуеш невяжния блен.
Отдавна веч че е огаснал
С кумирите на моите младени.

* * *

Ил все тжй ти горда ще да бждеш?
С'завинаги угасла страст —
Ил ще болна ми душа осждеш?
В'проклетия от мене час.

Свадбата на монаха.

(малак роман)

— Здрачаваше се! . . . Наоколо се движеха хора с бързи крачки.

— Като гиганти стърчеха баирите с буйна зеленина и далеч — нейде далеч се очертаваше сулиета на гората от хвойнови дървета.

— Тук преди години е живел скромния монах Антоний — в манастира на тая гъста, зашумена гора.

— Какви ли не спомени са останали от тогава.

— Да! тук живееше преди години и едни честити хора, засели ли се в онова там селище, де згушено се крие между високите назъбени чукари. Да . . . там живееше те, но где ги сега?

— Преди години от града Х, се беше упътил един млад момък на име Антоний на изток, за да търси щастието си.

— Скитайки, той нийде не намери почва за себе си благоприятна разбира се, върху която да се установи и да почне да работи за своето издигане. Много земи изходи той — много народи виде. Но защо ли? Каква полза от туй? На всекжде го срещаха с ступенина.

— Случваше се некога да се застои известно време некъде та дано му провърви — престояваше там не повече от седмица, две — и пак тръгваше. Чувал беше той за тази хвойнова гора — за манастира що се намира там, и най-сътне, поразен от всичко с разбито сърцето от скръб той се запъти насам, за да потърси щастието си и тука — той се бе решил да стане мо-

нах — да почерни младата си душа — да убие всяко онова що притежава човек на неговата възраст. Дали той своя буен, неубоздан характер би го турнал в пределите монастирски и дали ще може да го окове в вериги — да го сломи, най-сетне да се превърне цел, да стане друг, а не предишния Антоний?

И как тжй, той ще се примири, ще стане монах и не ще помисли за навжн. Когато бе ученик, той не тжй леко мина юношеските си години. А колко има от тогава? — Само шест години го делят. В училище не бе той слаб ученик, — Антоний винаги се явяваше с знанията си на помощ всекому. Всички го убичаха — особено другарите му. Колко пжти ги е спасявал той, като е излагал себе си и как да не сж му благодарни те — как да го не обичат?

— Възпитателите му се гордееха с него.

Обичаха го и те не по-малко от другите. Обичаха го за туй, че той бе един от пжрвите ученици. Да!... обичаха го, но и го мразеха, когато той в своята лудещина направляше нещо.

— За Антоний постоянно се говореше! . . .

Каквото станало се той вжтре.

Всякогаж — за всякой инцидент — вземат решение да подпишат Антоновия пашапорт — да го изгонят из училище, обаче решенията си остават решения неизпълнени. Антоний всичко побеждава! . . . знае той да се преструва — да маже и гладе и когато го повикат, той знае че не е за добро. Из пжтя си набжрза ржка ще скрои нещо . . . Там всички го сжветват да бжде предпазлив — внимателен, да не вжрши шуротий, а той — Антоний слуша смирено всичко това и гледат по некое време почват да му текат сжлзите. Какви преструвки! . . . Какви дяволии! . . . Възпитателите му трогнати от неговото разкаяние — от сжлзите които пролива, прощават му и той доволен че тжи майсторски се изкопчва от ржцете им, ще им поблагодари и ще излезе навжн с думите: „Да! аз никога няма да правя това що сам правил до сега“, а

щом излезе вжн и вратата се затвори след него — чува се пак гласът му: „ще видим ний — ще видим“.

И ти Антоний — ти буйният млад момък ще станеш монах! . . .

— Яви се той в манастира, за да измоли от егумена — вжзстаричек човек с побеляла вече коса — брада, с изпито хлътнало лице, онуй за което беше дошел. Егумена го посрещна с сжлзи на очи. Виждаше той, в лицето на тоя момък, желанието да посвети живота си в служене Богу.

— Та каква по-голема радост от тжзи?

— Антоний стана монах.

— Виждаше се как той през свободното си време бродеше из гората в черно монахско облекло.

— Движенията му — неговият лик и замечателност биха вродили в всякой, който го види мислята, че той не е за там.

— Един ден скитайки се из гората — срещнах тоя монах и без да му мисля много, му казах: „ти младий човече не си за тук . . .“

— Та що от туй? отвлрна той.

— Несжм за тук? Несжм — но виждаш тук сжм и то какжв? — монах! . . .

— О! . . . Безумна е моята постжпка приятелю... и моите сжлзи никога не ще престанат — вечно ще ги лея аз, и той сломен от тжга се отдалечи.

— Как очуден останах от отговора му.

— Как тежко стана и мен на душата, като го видях да страда. Идеше ми да отида и разтржсам стареца Гономий що го беше прибрал и почернил. Силата на сжчувствието достигна до там, че аз се реших да го отстраня от там и почнах да кроя своите планове, за да постигна целта, така благородна, да го избавя от това иго. Но как ли би станало това? Требваше да открия плановете си, требваше да говоря с са-

мия него — Антоний, което и сторих. Но що за ответ? . . . Той категорически отказа да се съгласи на всичко онова, което правех за него.

— Не! . . . никога не . . .

— Никога. . . никога любезний човече не мога напусна аз манастиря без негово знание — без знанието на тоя старец що даде ми всичко . . . всичко, спаси ме от скитничество, избави ме от отчаянието което цареше над мен над моето съществуване — над дулата ми — над самият ми живот. —

— Увещавах го всекак но нищо.

Моите думи кат че беха безсилни пред него.

— И тъй ти си решил дълбоко, че нема да напуснеш манастиря Антоний? го попитах за сетен път.

— Нещо повече, ми каза той.

— Тогавя прощавай нещастнико, му казах аз и напуснах гората . . .

— Минаха се вече десет години откак Антоний живееше в манастира.

— И всека утрин и всека вечер се носеше над горския лес, дръжкането на манастирското клепало що вестеше на всички, че тук живеят хора смирени — служители Богу.

— Минаха се още две години та станаха дванадесет, когато един ден дойде в селището, що отстоеше един до два километра далеч от манастира едно семейство от родния град на Антоний.

— Дойде и заседна тук и нощна своята работа Вълко, за да изхранва семейството си — заживя той спокойно и весело. Ходеше Вълко в гората за дърва, но никога не бе видел Антоний. Пък и знаеше ли че тук ще го види в монашеско черно облекло.

— Питал бе той на всекжде за него, но нищо не бе научил. Ще каже некой, що го пък интересува да пита, пък и за чужди хора.

— Защо ли?

Защото в Х. те сж сжседи и тжй добре сж живели с родителите му и до толкова е обикнат Антоний от тех че да го видят в опасност — живота си ще рискуват да бжде избавен.

— Такива беха тия що дойдоха, тук в това селище, наблизу до него.

Вжлко имаше син, който бе другар на Антоний.

Те двамата наедно ходеха на училище — наедно го завжршиха и беха неразделни, толкова беха привжрзани един към друг.

Джщеря му пжк стройна-напета носеше чертите на всичката хубост казваше се Ангелина и не напразно звучеше това име.

Действително тя бе ангел.

Навсекжде Ангелина биваше обиквана заради хубостта и скромността присжща на една такава девойка.

Гласжт и нежен — думите и сладки — грациозността — та това всичко, красеше ангелското и тело.

— Майка и беше сжща.

Тя носеше чертите на майка си.

Като че всичко беше Ана предала на джщеря си.

— Навремето и тя тжй беше хубава като Ангелина, но годините минаха а заедно с това и хубостта почва полека, лека да чезне. Лицето и не е тжй гладко и нежно като в младите години. Тук там се забелезват бржчки, сжщо се очертават и местата на други за напред.

— Ана беше дете на заможни родители.

Баща и беше двадесет и пет годишен, когато стжпи в брак с една чехкиня, която беше извжнредно богата и Ана имаше щастие то да се гордее с това че родителите и имат добро сжстояние — завидно положение.

— Едва двадесет годишна Ана се ожени за Вжлко прочут в онова време тжрговец.

— Имане при имане отиде.

— Две богатства на едно место се сжбраха и какво по-хубаво от туй — задоволени от всичко, че где по-раскошен живот от тоя? Човек и в рая не би го намерил.

Ожени се Вжлко и заживя добър живот но не за дълго

Времената са променливи и в течение на двадесет и две години, той изгуби богатството си. Всичко пропадна — всичко отлете далеч от него. Утеха той намери в Ана, своята любима жена, която заедно с него споделяше неволите, които го беха слетели и както виждаме, той напусна своето отечество — мина границата, за да търси щастието си другаде в чужда страна. Напусна той родината си и дойде тук в това селище, дето наблизко се беше установил от дванадесет години насам и едноотечественика му Антоний, който живееше там в гората в згушеният между дървесата манастир, а Вжлко не знаеше това

Хората от това селище си сечеха дърва от гората в която се гушеше манастира с своите тъмносини високи зидове.

Ходеше и Вжлко там всеки ден — сечеше дърва и нищо не подозираше

Един празничен ден Вжлко се опжти към гората но без брадва в ръка, той беше облечен празнично.

Но къде ли отива той? Безсъмнение в манастира гдето всички монаси се готвеха за утрената си молитва. Всички монаси почти беха вече готови — но един немаше между тях, това бе Антоний и те безсъмнение него чакаха. Ето след четвърт час яви се и той и всички се запжтиха към малката църквица гдето всеки си зае местото и се отдаде на молитва. Службата беше на половина, когато в църквата влезе и Вжлко, който приклони глава смирено, като коленичи и сасредоточи всичкото си внимание, в четене на молитви. Гробна тишина царуваше, която се нарушаваше от изпълнението на обрядите.

Мина се половин час откак Вжлко бе влезал. Ето че и краят настжпваше. Монасите станаха за да изпеят последната хвалебна песен на Бога и с това службата се свжршваше. Вжлко още стоеше, той се бе унесъл и нито бе чул — нито бе видел, че всичко бе

свършено и че той заедно с братята требваше да напусне манастира. . . .

Вжлко се опомни. Видя най-сетне той, че всичко е свършено и стана, за да излезе и о! чудо когато си дигна главата покрай него минаваше Антоний — синът на неговия приятел.

— Ти си тука Антоний, извика Вжлко и разпери ръце, и докато младия монах се опомни Вжлко го включи в своите обятията.

— А ти си Вжлко моят стар сжсед в Х. и почнаха се излияния на чувства вжлнуващи ги в него момент. Те се беха сжвсем забравили, че се намират в Божи дом. Монасите стоеха и гледаха всички зачудено тая сцена. Най-сетне границите на всичко минаха и двамата едноотечествиници се опомниха.

— Да излезем навън каза Антоний.

— Да излезем Антоний — да излезем.

— О! знаеш ли каква радост изпитвам аз сега. Знаеш ли как моята старческа душа е развжлнувана.

Антоний! . . . Антоний как ти попадна тук!

— Ей сега ще ти разкажа всичко мой стар и добър сжседо. Сега . . . сега ще чуеш всичко. Ето аз почвам. И почна Антоний да разправя историята на своите скитания, като не пропусна и най-дребните случаи да разправи. Между другото, той не забрави да попита що прави и приятелът му от детинство Андрей. Вжлко на всичко отговаржше и когато Антоний свърши историята на своя живот беше вече негов реда да се оплаче — да разкаже за падането му — за загубеното му богатство — най-сетне да разправи всичко, което го е направило нещастен и сетен бедняк.

— Боже мой! . . вжзкликна Антоний, та нима ти стари сжседо от богатството, което имаше от живота тих и спокоен, който водеше, ти трябва да се опропостиш — това не може да бжде.

(Следва).

Едно приключение в мъглата

През целия ден времето беше мрачно и към четири часа мъглата стана ужасно гъста. Изглеждаше като че един гъст вуал се разпростира на вред, понеже и уличните фенери, които беха набързо запалени, — се забелезваха само като се приближеше съвсем близо до тях. Такова беше времето, когато занаятията в колежа се превършаха и питомците му с чанти пълни с книги бързаха да си разотидат.

Не би ли напразил по-добре да почакаш Ричард? каза едно от по-големите момчета на едно от своите другари, което имаше повече от дванадесет години.

Ти има твърде надалеч да утиваш а мъглата е непроницаема, нема ли да се изгубиш? ако почакаме малко времето може да се изясни или пък ще изпратят да те търсят.

Жорне Ричард подигна презрително рамена и рече: Благодаря Сарон; твърде любезно от твоя страна гдето се безпокоите за мен, но аз познавам много добре пътя си че даже бих могъл да го измина с затворени очи. Това го знаят у нас и затова никой не ще му дойде на ум да пратят да ме търсят.

Добре! отвърна Сарон като си тръгна и се изгуби веднага в мъглата. Но при все това той прибави с насмешка:

„Аз ще се отбия при полицейския участък за да дам твоите отличителни черти, та да те търсят утре в реката.“

Да, затова успокой се! каза Ричард.

Той беше съвършено спокоен понеже не се страхуваше ни най-малко че ще изгуби пътя тъй като той много пъти го е минавал денем. И той крачеше напред свирейки и с ръце мушнати в джобовете. Внезапно той трепна и се огледа наоколо Той беше се отзовал в един широк площад от който излизаха пътища в различни направления. Сега вече

се спре да размисли кой от тези пжтища да хване. Обаче мъглата ставаше се по гжста и той тржгна не-сжзнателно напред докато се блжсна в една железна врата,—явно беше че е забжркал пжтя. Той продължи да вжрви, но колкото повече напредваше толкова повече не знаеше где се намира.

След джлго лутане той беше излезжл на полето а понеже и негови родители живееха в вила вжн, от града, той се пооспокои като си каза че сега по-лесно ще се управи. Ала и сега сметката му излезе крива, и той имаше вече само една надежда: да замоли пжрвия когото срещне да го управи. Обаче като про-падна и тази надежда, тжй като не срещна никой, той започна да се прощава мислено с родителите си, защото му се струваше че нема вече да да се вжрне в кжщи. Вече му се струваше че откак е излезжл се е изминал цел век и е извжрвел десетки километра, когато ненадейно се сблжска в едно момче, което му извика сопнато:

— Хей приятелю, ако искаш да си чупиш главата то не в мене. По пжтя има доста телефонни стжлбове за тая цел.

— Моля извенете ме, продума смирено Ричард, аз не Ви видех, аз се изгубих а при това мъглата е тжй гжста. Можите ли да ми кажете дали сжм в направление за Ясниер.

— Не познавам този квартал! отвжрна момчето и се нагани да си тржгва.

Не тржгвай моля ти се! извика Ричард и се вкопчи за ржката му, позволи ми да дойда с теб.

— Ами че аз си отивам в кжщи, ако искаш ела у нас. Моята майка може да знай да ти покаже.

Ричард прие надраго сжрце поканата и забжрза да си изравни стжпките сжс новия си приятел.

II.

Преди да утидем у семейството Жан Фрер, нека се спрем вжрху някои подробности за това семейство. Госпожа Фрер била една бедна вдовица, но истинска

християнка. Тя четеше библията с своите деца. Тая вечер тя току що бе разправила на своята малка дъщеря как Бог хранил пророк Илия чрез гарваните и че Бог има всевъзможни начини да помогне на тия що се нуждаят.

— Господ изпраща ли често и сега гарвани? попита малката Люси.

— Не, прибрзва да каже по-големата сестра Ана, сега той изпраща ангели.

— Но аз никога не съм видела ангели, ами ти видела ли си?

Ана намери за нужно да не отговори и майка ѝ продължаваше да обеснява на малката Люси, че това което трябва да правят е да просят от Господ насъщния хлеб а той ще намери най-добрия начин да им го изпрати.

— Аз съм го просила всекога, каза Люси, и се надевам че той ще ни даде всичко що ни е необходимо.

Тази фамилия беше в голема немотия. Мрачината — ставаше се по-голема и по-голема и майката се виде пренудена да запали и последната свещица която им оставаше. Тя гледа с свито сърце как гори свещта, страхувайки се да не изгори преди да си е свършила работата, тъй като не можеше да се надева за пари преди да е свършила работата. Най-после тя каза на Ана.

Сложи масата защото момчетата ще си дойдат а аз не трябва да губя ни мунутка от работата си — Останало е съвсем малко кафе! каза Ана като назърна още един път в кафената кутия. Изтърси добре кутията и пригответи обикновеното количество вода, нема нищо че кафето ще стане само малко по-редко.

— Да бих могла да свърша работата си сега, каза си майката ще купя всичко необходимо за утре. И тя продължаваше да шие се по-бързо и по-бързо. Ана бе вече сложила масата когато Жан влезе и каза: Хенри не ще дойде скоро, защото господаря му го запре да му свърши още някои работи. Жан дойде до

свеща и чак тогава сжзряха че Ричард е със него. Люси гледаше с очудване това така добре облечено момче Жан започна да разправя на майка си как е намерил това момче и я попита да ли незнае пжтя за Ясниер.

Пжтя за Ясниер? каза госпожа фрер като поми-сли малко.

Да зная го, но той е много далеч от тук. Ако почака малко докато си свжрша работата ще го заведа до Ясниер, хем ще занеса и работата си на магазина.

Много ми е мжчно че не мога още сега да те заведа, понеже трябва да свжрша на всека цена работата си а пжк само с Жан няма да те изпратя защото той не знае тоя квартал.

Ричард се огледваше с големо очудване.

Колко много му се виждаше че тази стая се различава от други стаи, които бе видел досега.

В две страни на стаята имаше два кревата и една маса, на която бе сложено кафе и около нея два стари стола и няколко триножни столчета. Стените беха украсени с орнаменти и тук там беха закачени некой рисунки. Доколкото позволяваше светлината на малката свещица да се вижда, в стаята личеше голема чистота, но обстановката беше извжнредно бедна.

Стаята беше толкова малка за толкова души че Ричард едва дишаше. Хайде седнете да вечеряте деца, а ти Жан или по-напред да си измиеш ржцете. Жан и Ричард утидоха да се умият при едно малко чучурче, което се намираше в коридора. След като си умиха ржцете те седнаха на масата.

— Ние имаме само едно парченце масло: пошепна Ана на майка си.

— Дай го на гостена, каза майката с сжщия тон. И вечерята почна. За щастие имаме цел хлеб но той скоро изчезна под атаката на двете момчета.

Люси не можа вече да се стжрпи когато Ричард протегна ржка за още едно парче хлеб и промжмра:

— Колко яде! нема да остане ни едно парче за мама.

Госпож Фрер подигна глава и я измжмра.

— Люи бжди по-учтива. После се обжрна кжм Ричарда иму каза:

— Яж мое дете, аз се радвам че можах да ти дам да си похапниш.

—Благодаря госпожа, каза Ричард изчервен, аз се нахраних. Мама ми казва често че много ям, а сега ядох още повече тжй като намирах вашия хлеб че много вкусен.

— Родителите ти вервам се много безпокоят за-гдето се не завржщаш и на мен е мжчно че не мога сега да те заведа защото немам ни капка газ а пжк догдето те заведа свеща ще изгори и аз не ще мога да си свжрша работата. Ана изтреби масата и започна да шие гаштите а Жан и Ричард седнаха до огжня да си приказват и Люси ги слушаше.

— Защо спите и ядете в една и сжща стая? попита Ричард.

— Защото имаме само тази стая. Когато баща ми беше жив джржахме две но сега неможем. Но сега като порастнах надевам се скоро да спечела и тогава положението ще ни се подобри.

— Но аз видех много стаи на лево и десно от коридора кой тогава живее там?

Жан му изброи всички семейства които живеяха в кжщата и Ричард се много очуди.

— Аз бих желал щото твойта майка да не работи толкова. Ако майка ми работеше толкова че да нема време да яде аз бих ѝ се проявил.

— Когато спечеля повече, каза Жан, тя нема да има нужда да работи и аз ще и наема една малка кжща каквато тя имаше преди да се ожени. После двете момчета започнаха да говорят за своите бждащи проекти Жан разправяше че неможе да стане машинист.

Най-после госпожа Фрер привжрши работата си тжкмо в момента когато свещта догаряше, духна я и

каза: Сега ний веднага ще тржгнем а вие деца ще се задоволите само с светлината на огня до гдето се завърна. Жан, ти ще вземеш грижите за сестрите си и никой да се не забавлява да пали книги от огня да си свети! Да мамо, аз ти обещавам, каза Жан.

Г-жа Фрер тржгна с един голем пакет с ризи, които беше свършила и стисна ржката на Ричард, който и без това се стискаше о нея, тжй като мжглата ставаше се по-гжста.

Пжтя до магазина беше твърде джлжг, в който г-жа Фрер щеше да занесе ризите, и когато бедната жена пристигна, директорката на магазина бе вече излезла така че не можаха да ѝ платят! И така тя с празна кесия и с свито сърце продължи пжтя си да заведе Ричард у дома му.

Когато пристигнаха завариха целата кжща в тревога защото беха вече разпратили да го тжрсят и тжй като издирванията им беха напразно, те беха много загрижени.

Бащата на Ричард не беше се още завърнал, понеже беше излезл да сжбере нови сведения. Майка му като чу гласа на сина си излезе и го пригърна в обятията си и благодари на г-жа Фрер. Госпожа Фрер каза че не може да чака завършането на баща му че и нея чакат у тех, обаче тя не можа да откаже една златна монета която г-жа Ричмонд и мушна в ржката. С една част от нея тя купи газ и храна за ония които я чакаха послушно. Но това не бе всичко Ричард разказа на родителите си всичко що е видал у тази фамилия, толкова добра вжпреки бедността си. И от тогава госпожа Ричмонд стана истинска благодетелка за тази добра вдовица християнка, която се старееше да излезе на глава само чрез свой труд.

Превел от френски Бончо.

Дон Жуан.

В час на разлжка.

(кжса наброска)

Те тржпнат! . . . виж . . . от студ скованите! . . . под-властните на зимната царица; и леят горките си сжлзи безнадежно, над тоя пуст живот — над тая самота . . . загубили всекакви надежди.

А как тжжно е всичко туй! . . .

Как тежко диша природата замрела и как страда ми сега душата болна! . . .

Печал размахала мощна си десница — предвестница на изпитания горчиви, лети над тез простори и с смех налита волна — над гаснеещите болни взори и тжрси тя да утоли своята жажда — ненаситната си плжт . . . и га ли ще да я насити? . . .

Кога? Кога ще каже тя че веч неиска жертви?

Ненаситна тжй ще скита, жаждата си никога не-ще да утоли и всеки на своя ред ще мине — душата чезнала в ожидание на нови изпитания подхвжрлена ще бжде — приласкана . . . измамена, както бе Адам от Ева още в пжрвите си дни на райския живот—от-ведена ще бжде в чертозите на могжщата царица и там навеки в ожидание ще чезне над тоя пуст жи-вот! . . . над тая самота.

13 март 922 г. Плевен.

В ожидание.

Facit indignatio versum.

(стихотворение в проза)

Развихри ли тъмния си плащ ноца и обвие с непръгледен мрак земята и лекия зефир погали нежно болна ми душа — ела! . . .

Ела! . . . ще чакам . . .

. . . Луната тихо изплава в звездни небосклони, звездички леко си трептят, а ти далеч си — сърцето сетни сжлзи рони по теб единственна мечта.

След тебе крета болната душа по тебе мила гърди си аз ломя, и тжй догонвам те сломен — в палатите на вечното мжлчание.

. . . На изток сипва се зората—небето свежо румей, а аз в мжлчание тжй чакам настжпването на новият засмений ден с надежди нови по тебе свиден блен.

13 III 922 г. Плевен

Рецензии.

ТЕМЕНУГИ.

Пред мен са двете книжки от периодичното списание „Теменуги“. Из между разнообразните работи тук таме проблесват некой сполучливо предадени — с по-широк и по-смел замах. Поради технически причини не можем да се спрем върху всека работа по отделно. Ще се ограничим, като споменем по типичните.

Като четем „Странника и Тетида“ от Т. Симеонов, по асоциация на идеите си спомняме за „Песента на певеца“ от Лудовиг Улан. Фабулата и в двете е почти една и сжща; ние допускаме, щото г-н Т. Симеонов да е взаймствал, с тая разлика само, че чрез устата на певеца на Т. Симеонов излиза негудованието

на масата против монархизма, а освен това той приплита и смъртта на Тетида — за която е невъзможно, да живее след като е изчезнал този, когото безумно обича.

Замахът на Т. Симеонов доста рискован — нека сам той си отговори защо. По отношение на езика и стила неиздържано, тъй както подобава на работи от подобен род.

Работите на Звезделин Ц, се нуждаят от подълбока замисленост и по-ясна изразителност. „След Лято“ е сполучливо. Прочее той е един от обещаващите.

Тр. Ангелов с няколко стиха сполучливо изтръгва болни акорди от наболелата си душа. Нека работи в тая насока — само в късната форма на стиха той е в своето амплуа.

На В. Бояджиева работите са пресилени също и на Н. Тинчев.

Родна мисъл. Спираме вниманието си върху стихотворенията на Н. В. Ракитин. Предимно обаятелен с картинността. Ракитин и тук не изменя на това. „Спомен“ „Немирник“ и „На Раздела“ се отличават с дълбока и оригинална замисленост. В останалите поличава неговия символизъм. Ракитин е предимно и символист — ясен и точен в своя символ.

* * *

На скоро излезе I книжка от сп. „**ЧАЙКА**“ по повод на която пишем нашата истерическа драскулия. Ще следим и ще чакаме да постигне своите „велики цели“.

Само — пази Боже — да не е умрело преди да се роди!

Мак-Розин.